

Målnummer: Ö100-93 **Avdelning:**

Avgörandedatum: 1993-03-12

Rubrik: Advokat verksam vid samma advokatbyrå som en konkursförvaltare har inte ansetts behörig att i konkursförvaltarens ställe besluta i fråga om betalning enligt lönegarantilagen.

Lagrum:

- 16 § lönegarantilagen (1992:497)
- 11 kap 6 § tredje stycket regeringsformen

Rättsfall:

REFERAT

Sedan advokaten K.L. förordnats som konkursförvaltare i EVAL AB:s konkurs yrkade C.D. betalning enligt lönegarantilagen. Genom beslut den 27 oktober 1992 lämnades yrkandet utan bifall. Beslutet undertecknades av advokaten Å.G. som är verksam vid samma byrå som K.L. C.D. besvärade sig över beslutet, varvid tingsrätten upptog frågan huruvida ett ombud för konkursförvaltaren ägde meddela beslut av ifrågavarande slag. K.L. och tillsynsmyndigheten avgav yttranden.

Stockholms tingsrätt (1992-12-21, chefsrådmannen Håkan Julius) undanröjde avslagsbeslutet och återförvisade ärendet till konkursförvaltaren för ny prövning. I sina skäl anförde tingsrätten: Enligt 11 kap. 6 § tredje stycket regeringsformen kan förvaltningsuppgift överlämnas till bolag, förening, samfällighet eller enskild individ. Innefattar uppgiften myndighetsutövning, skall det ske med stöd av lag. Genom lönegarantilagen (1992:497) har åt konkursförvaltaren överlämnats att besluta i lönegarantifrågor i konkurser utan bevakningsförfarande. Bland annat skall förvaltaren enligt 16 § snarast pröva och meddela beslut i fråga om en fordran i konkursen skall betalas enligt lönegarantin. Tingsrätten finner att beslut som avses i 16 § lönegarantilagen innefattar myndighetsutövning. Lagstöd saknas för att annan än förvaltaren - på grund av förordnande, fullmakt eller annat förhållande - kan meddela ett sådant beslut. Ett ombud för förvaltaren kan alltså inte meddela beslut i fråga om en fordran i konkursen skall betalas enligt lönegarantin. På grund av det anförda har det beslut som C.D. begärt att tingsrätten skall överpröva inte tillkommit i behörig ordning.

Staten genom kronofogdemyndigheten i Stockholms län, i egenskap av tillsynsmyndighet i konkurser, fullföljde talan mot beslutet och yrkade att hovrätten skulle undanröja tingsrättens beslut och förordna att det av C.D. anhängiggjorda målet skulle upptas till handläggning vid tingsrätten. Tillsynsmyndigheten anförde till stöd för sin talan i huvudsak följande. Frånvaron i förarbetena av närmare överväganden om förvaltarens behörighet och hans möjligheter att anlita sakkunnig hjälp för lönegarantifrågorna får tolkas så att lagstiftaren utgått från att allmänna regler om förvaltarens substitutionsrätt här får tillämpas. Att konkursförvaltaren som inbegrepp fått lönegarantiuppgifter innebär enligt tillsynsmyndighetens uppfattning inte något annat än att förvaltaren ansvarar för besluten men att han inom sin organisation kan anlita t.ex. en annan jurist för att på hans vägnar pröva anspråken och underteckna de skriftliga besluten. Enligt tillsynsmyndighetens mening kan man inte ge 11 kap. 6 § tredje stycket regeringsformen den snäva innebörd tingsrätten tolkat fram. Tillsynsmyndigheten åberopar de överväganden om förvaltarens substitutionsrätt som redovisats i betänkandet

(SOU 1974:6) "Förenklad Konkurs m.m." (s. 165 och 176 f.) Där behandlas även äldre lags regel om att konkursdomaren kunde utse tillfällig ersättare för förvaltare, bl. a. när denne var "försatt ur tjänstgöring". Det ansågs inte nödvändigt att bibehålla en sådan regel av vissa skäl. "En rimlig ståndpunkt är enligt kommitténs mening att konkursförvaltaren vid behov kan på eget ansvar befullmäktiga annan person att utföra vissa åligganden". Utvecklingen har gått därhän att det är allmänt accepterat, att annan advokat eller biträdande jurist på byrån får handlägga och på förvaltarens vägnar besluta även i viktiga förvaltningsfrågor. Tillsynsmyndigheten vill peka på att förvaltaren i konkurser med bevakningsförfarande tveklöst är oförhindrad att utöva substitutionsrätt, även om tingsrättens bedömning av förvaltarens behörighet skulle stå fast; förvaltaren kan befullmäktiga annan i bevakningskonkurser att handlägga lönegarantianspråk med underrättelse och bevakning enligt 11-15 §§ lönegarantilagen. Enligt tillsynsmyndighetens uppfattning skulle denna konsekvens bli litet märklig. Myndigheten anser att förhållanden i bevakningskonkurser ytterligare styrker myndighetens uppfattning om förvaltarens möjligheter att överlåta lönegarantiuppgifter till annan i andra konkurser. En annan synpunkt är den att tingsrättens beslut får konsekvenser som lagstiftaren inte kan ha menat. Är t. ex. förvaltaren ute på tjänsteresa eller har semester eller är sjuk, skulle det saknas behörig beslutsfattare i konkurser utan bevakning. Detta skulle ju motverka det väsentliga syftet med den nya lagen, nämligen att löntagarna ska få snabba beslut om utbetalning i de många klara fallen av lönegarantianspråk. Och att de i annat fall skyndsamt ska komma till möjligheter att bevaka sin rätt.

Svea hovrätt (1993-03-12, hovrättslagmannen Lars-Olov Hillerudh, hovrättsrådet Sture Holmbergh och t.f. hovrättsassessorn Johan Kvart, referent) lämnade statens besvär utan bifall och yttrade i sina skäl bland annat följande. Lika med tingsrätten finner hovrätten att beslut enligt 16 § lönegarantilagen innefattar myndighetsutövning och att denna förvaltningsuppgift genom sagda paragraf överlämnats till förvaltaren personligen. Denna ordning synes inte helt tillfredsställande med hänsyn till lagens syfte och krav på skyndsamhet med betalning enligt garantin. Som tingsrätten har anfört som grund för sitt beslut saknas lagstöd för att förvaltaren kan överlåta den beslutanderätt som förvaltare har enligt 16 § lönegarantilagen. Eftersom förvaltarna i åtskilliga andra fall kan utöva en substitutionsrätt, vilket tillsynsmyndigheten har framhållit, kan det tyckas vara en brist att förvaltaren inte genom stöd i lag får överlåta sin beslutanderätt enligt 16 § lönegarantilagen. Nämd brist kan inte regleras genom en ändamålsenlig rättstillämpning av lönegarantilagen. Tillsynsmyndighetens besvär kan därför inte vinna bifall.

Målnummer Ö 100/93

Sökord: Myndighetsutövning

Litteratur: Prop. 1991/92:139 s. 26 ff
